

Samverkansdag i Södra Dalarnas Samordningsförbund

Syfte

Syftet med dagen är att öka kunskaperna om finansiell samordning och FINSAM i Södra dalarna. Syftet är också att skapa en gemensam bild av nuläge och identifiera behov och dra upp riktlinjer för framtiden.

Samarbetskompetens

För att samarbeta i måste man ha kontakt med sina rötter. Därifrån man kommer organisationsmässigt. När vi möts kan vi då mötas utan att utgå från sin organisation. Vi började med att identifiera vad samarbetskompetens är när vi presenterade oss. Alla dessa egenskaper behöver både i mötet med individen och i mötet mellan olika aktörer.

- Ha överblick
- Lyssna
- Flexibilitet
- Samtala
- Se helheter
- Idéer
- Vara lyhörd
- Människointresse
- Lösningfokus
- Tilltro
- Samordna
- Fokus
- Ser personen
- Sammanhang
- Nyfiken
- Visioner
- Ser möjligheter
- Målmedvetens
- Skapa
- Reagera
- Positiv
- Organisera
- Öppen
- Ödmjuk
- Envis
- Reflektera
- Kreativ
- Humor och glädje
- Problemlösare
- Agera
- Lyfta
- Drivande
- Visa
- Visioner
- Skriva
- Gränser

Att samskapa

- Det vi skapar det samskapar vi
- Vad är var och ens ansvar för detta
- Successivt hämtar vi hem våra projektioner
- Ord måste levas
- Vad händer om vi inte använder oss av att reflektera
- Vi är en del i ett större system

Finansiell samordning – ett nytt sätt att arbeta

- Det är ingen ny organisation
- Det är en arena – mötesplats för att skapa samarbete och experimentera nya metoder och lösningar.
- Lagstiftningen kom i en tid med bristande förtroende för välfärdens organisationer
- FINSAMs ursprung var att bygga ny välfärd
- Människor har inte sammansatta behov utan hela behov och vi behöver sätta samman våra tjänster
- FINSAM en "främmande fågel" som organisationerna försöker få i sitt – men det är ingen organisation utan en ny företeelse som kräver att nytt tänk och ett nytt sätt att organisera.
- Många olika aktörer kan vara med.
- Alla som är här idag är med i FINSAM

Utveckla samarbetet !

- ✓ Värdegrunden
- ✓ Ett nytt "systemtänk"
- ✓ Samarbetets kvalitet för den enskilde
- ✓ Skapa arenor och mätsystem
- ✓ En gemensam struktur en möjlighet!
- ✓ Utveckla relationer
- ✓ Jag måste börja med mig själv
- ✓ Olika människor samarbetar på olika sätt
- ✓ Ett nytt paradigmskifte

Den finansiella samordningens rötter

I den tid med många brister på helhet!

Vad var problemet under den finansiella samordningens begynnelse (under 90-talet)

- ☞ Ett sektoriserat system – vi behöver bygga "ny välfärd"
- ☞ "Svartepetter"
- ☞ Brist på delaktighet hos medborgarna
- ☞ Ett flernivåsystem (många politiska nivåer) som kräver samordning
- ☞ Brist på politisk styrningen – samspel politiker och tjänstemän, det eviga gränsdragningsproblemet
- ☞ Nya metoder och nätverk behövs lokalt
- ☞ Var och en är unik – brist i synen på att människor har olika förutsättning
- ☞ Brist på utvecklade relationer mellan professionella, chefer m.fl.

copyright Marie Fridolf

Finansiell samordningens rötter

- ☞ Bygga välfärden efter lokala förutsättningar
- ☞ Helhetssyn utifrån individen
- ☞ Människor lika värde – tillgång till välfärden, förmåga och behov, genus
- ☞ Skapa förtroende för välfärden
- ☞ Delaktighet och trygghet

copyright Marie Fridolf

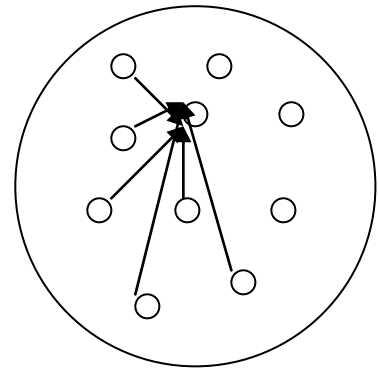
När vi ställer oss frågan **för vem och varför** så hamnar vi i Kalle eller olika behovsgrupper. Utmaningen är att utgå från dessa och inte från organisationen/verksamheten/profession.

Att se på systemet utifrån Kalles eller en behovsgrupps ögon. Vi får akta oss att bygga nya gränser mellan olika behovsgrupper. Nyckelordet är att OLIKA.

Gränser utdefinierar folk

Ett annat sätt att tänka

Nyckelord: Ansvar och helhet. Var och en i ett system har ansvar för helheten och sin del. Om någon del inte fungerar påverkar det hela systemet och det kan bli noll samarbete. Om delarna fungerar kan hela systemet expandera.

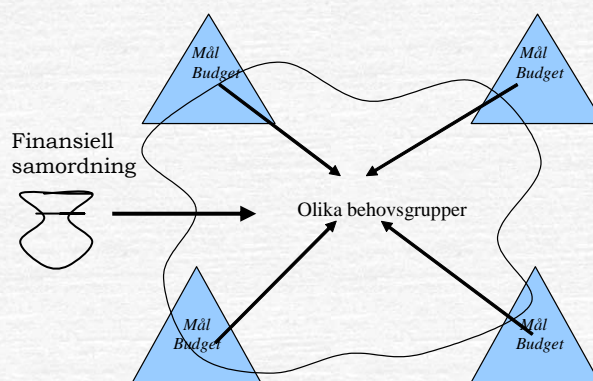

Balans i samarbete

- ☞ Det behövs finnas balans mellan att ta/få och att ge
  - De olika delarna i systemet måste ge och ta lika mycket
  - Ge och ta kan vara både materiellt och psykologiskt
  - Det behöver inte vara samma sak man ger. Någon kan ge kompetens och någon annan pengar. Det viktiga är att det infinner sig en balans
- ☞ Grundläggande är att om jag får vill jag ge
- ☞ Fyra former av obalans
  - Hjälparsyndromet
  - Bara tar/får
  - Sitta på staketet
  - Har man skadat en part vill denna skada tillbaka
- ☞ Tack beäster samarbete

Marie Fridolf 0709-812963

Att utgå från brukarnas behov

Marie Fridolf 0709-812963

Utmaningen är ett "nytt tänk"

IDÉLOGIK	LOKAL HORISONTELL	LOKAL VERTIKAL	NATIONELL - CENTRAL
ANALYS			
Perception	Individer	Organisationer	Regelsystem
Princip	Värde	Ansvar och befogenheter	Rättvisa
Fokus	Organisering kring behov	Organisatoriska gränser	Institutioner
Nyckelpersoner	Professionella	Chefer	Myndighetsspecialister
Påverkan	Ledarskap	Styrning	Regler
Kontroll	Utvärdering utifrån behov	Uppföljning mot plan och budget	Uppföljning mot regler

Marie Fridolf 0709-812963

Utmaningen ett nytt "tänk"

- ☞ Individens hela behov
- ☞ Egenansvar för helheten
- ☞ Organisering
- ☞ Systemtänkande
- ☞ Det "lilla" istället för det "stora"
- ☞ Både struktur, process och lärande
- ☞ Utveckla tillit, kunskap och stödstrukturer

Marie Fridolf 0709-812963

Klassiska-modellen mekaniska modellen

Specialiserad på uppgifter

Koordinering av uppgiften genom hierarkin

En precis definition av rättigheter och skyldigheter

Rättigheter och skyldigheter översätts i ansvar

En hierarki av kontroll

Vertikal kommunikation

Nätverksmodellen organiska modellen

Bidrar med expertis till den övergripande uppgiften

Spontan koordinering genom interaktion

Ingen precis definition av rättigheter och skyldigheter

Brett åtagande mot övergripande mål

Nätverksstruktur av kontroll

Horisontell kommunikation

Nycklar

- ☞ Mötet – tid, bry sig om, kunskap
- ☞ Organiseringen – värdegrund, ansvar, mål och resultat
- ☞ Demokratiseringen – lika värde, delaktighet och inflytande

Marie Fridolf 0709-812963

Utmaningen är att tänka system och där var och en är viktig som en del för att skapa helheten. Ett system söker alltid balans. Systemiskt tänkande fokuserar på aktörerna och inte på dem som formar systemet. För att förändra system krävs gemensamma upplevelser. Dessa kan sedan omformas i en ny systemdesign. Vi hämtar kunskap i det vi gör. Insikter kan inte förmedlas till andra, de måste upplevas.

Samarbete kan beskrivas som ett system. Om någon del fallerar, fallerar helheten och måste balanseras om/förändras. Den finansiella samordningens roll är att stödja denna process, en process som ger möjlighet till nya insikter. Då behövs stödstrukturer och legitimitet.

Två ord som hjälper:

Intressant, vad är det som händer mig och någon annan, varför gör personen så och så istället för att värdera och döma.

Ära den som kom först, den som har mer kompetens, den som har större del av helheten, den som är mer mogen(livserfarenhet). Om jag blir ärad för något så innebär det inte att jag har ett större värde i ett system. Alla kan äras för något.

Det måste finnas **balans mellan att ge och få**. Men om jag ger 1 krona in i ett samarbete och en annan 50 öre så är det inte mer värt. Man måste prata om insatserna i form av pengar kompetens osv. och ge det samma värde.

Samordningsförbundet organisation och roll

Uppdrag och roll

Vi diskuterade våra roller i olika grupper

- *Vi måste få med företagare – nyfiken, kanske en ny aktör*
- *Viktigt att FINSAM blir fast i en organisation utan suddar gränser*
- *Beredningsgruppens roll - hitta sina arbetssätt*
- *FINSAM en experiment verkstad*
- *Vi behöver förena de olika kulturerna*
- *Se människan*
- *FINSAM en - möjlighet att utveckla nya metoder*
- *Genom FINSAM får vi chans att diskutera viktiga framtidsfrågor*
- *Genom FINSAM får vi möjlighet att se individen från olika håll*
- *FINSAM säkerställer att verksamheterna agerar utifrån mål och riktlinjer*
- *Genom FINSAM hjälper vi deltagarna att få kontakt med egen och andra myndigheter*
- *Fortsatt verka för samordning för att göra det bästa för individerna*
- *Försäkringskassans roll mer strukturerad än tidigare*
- *En gemensam arena*
- *Vi finns till för deltagarna och dess helhet – undvik administration*
- *Se så att människor inte faller mellan stolarna*
- *Driva utvecklingen framåt i samverkan*
- *Viktigt med information och tydlighet mellan samverkansgrupper*
- *Lyhörddhet utifrån individens behov – känna till hela resurskartan*
- *Se till att vägarna hålls öppna och att informationen mellan nivåerna säkerställs*
- *Se den enskildes "läge" just nu och vilket behov den har*
- *Ge stöd i att våga vara med i samhället, våga arbetsträna, gå utbildning, lärling mm*
- *Se det friska his var och en – se möjligheter för varje individ*
- *Utveckla och söka resurser i samverkan*
- *Logisk tidsaspekt på arbetet med FINSAM – individperspektivet viktigast*
- *Leda verksamhet, söka budgetförstärkning, fördela resurser, utvärdera, informera inåt i organisationerna och utåt i samhället*

- *En väg in via sin kontaktperson gör att man kan fokusera på sin resa och utveckling*
- *Människor med olika behov i samma grupper är en svårighet*
- *Tillgång till allas resurser*
- *Tillgång till fler kompetenser*
- *Se komplexa behov för att kunna stötta individerna*
- *Se bilden av rehabilitering i en helhet*
- *Viktigt att utveckla delegationen*
- *Skapa kontinuitet*
- *Skapa en långsiktighet*
- *Se individen – flexibla förhållningssätt*
- *Ta del av varandras förhållningssätt – lära av varandra*
- *Förmedla trygghet och säkerhet*
- *Basbehoven måste vara tillgodosedda*
- *Skapa mötesplatser*
- *Mötet i Fina är vägen in eller tillbaka till samhället*

Gemensam reflektion

Samtliga grupper pratar utifrån individens behov. Ansvarsfrågan är otydlig, VILKET ANSVAR HAR JAG OCH VILKET HAR JAG INTE. Vilket mandat har jag? För att kunna ge engagemang och delaktighet till brukarna måste vi själva ha delaktighet och engagemang (mandat)

Nuläge

Lena berättar om behovsgrupper och resurskartan. Hans och Marie berättar om arbetet i Hedemora och Avesta. Jeanette - en deltagare berättar om sin resa och vi får alla chans att reflektera.

Vad har vi hört under förmiddagen

Försörjningsfrågorna måste vara lösta, Det måste finnas trygghet och tillit, tid att vila, själen kommer ikapp, tillit till individens bedömning om vad som behövs, få frågan i rätt tidpunkt om vad de vill göra, människor måste få stöd i att göra val även om de är obekväma, De ska göra jobbet med god vägledning. Individerna gör valen inte aktörerna. Svårigheter skapar livserfarenhet om människor ges ett värde. Processerna tar tid och dessutom olika tid för olika människor. Det måste finnas en förståelse, flexibilitet och långsiktighet. Se hela människan Vi behöver arenor och mötesplatser. Det måste finnas en tydlighet i uppdragen. Livsstyrkekunskap. Förändra attityder.

Kulturer och relationer

Kulturer som möts

- ☞ Rättighetskultur - Försäkringskassan
- ☞ Förhandlingskultur - Arbetsförmedlingen
- ☞ Bedömningskultur - Socialtjänst
- ☞ Hjälpkultur - Sjukvård
- ☞ Motivationskultur - Finsam

Marie Fridolf 0709-812963

Finsams kultur

- ☞ Fungerande nätverk –öppenhet till andra aktörer som behövs
- ☞ Samsyn på individen i fokus
- ☞ Individens perspektiv – inte myndigheternas.
- ☞ Börja inte med regelverket/organisationen/myndigheten – det kommer sen när vi sett individens behov – (Utgå från individens behov inte vad vi har att välja på)
- ☞ Skapa närhet (i tid, i mötet, i miljö) för individen
- ☞ Lättillgängliga för individen
- ☞ Metodutveckling och lärande
- ☞ Våga pröva

copyright Marie Fridolf

Mötet med det offentliga

- ☞ När det inte gått
  - anonym
  - väntan
  - inte bli trodd
  - inte bli sedd
- ☞ När det fungerat
  - lyssnad på
  - relation/kontinuitet
  - tid
  - att känna sig betydelsefull

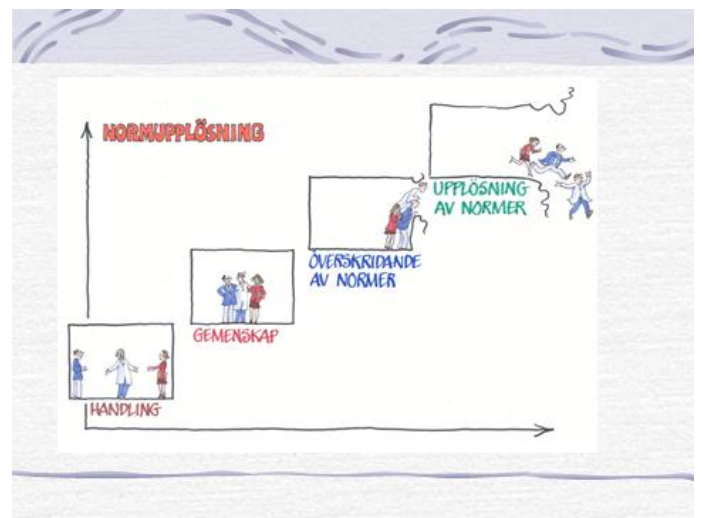
Marie Fridolf 0709-812963

Relationer – nyckeln till förändring

Så fort relationer uppstår skapas normer. Dessa skapas av sig själv. Vi kan styra innehållet genom att lyfta fram det som är och värdera detta och tydliggöra hur vi vill ha det. Det kräver att var och en reflekterar över vad de lägger in i det gemensamma. Vad bidrar jag med?

FINSAMs uppdrag

Intentionerna med FINSAM är att de ska arbeta med att förändra förhållningsätt och kulturer(normer och värderingar). Vi kan inte göra detta utan att skapa gemenskap. Därför behövs arenor där vi kan handla tillsammans och prata samma språk.

Vad är då en gemenskap?

Gemenskap

- ☞ Öppenhet, engagemang och samförstånd
- ☞ Realism – nyanserade resultat, granskar sig själv, ödmjukhet
- ☞ En trygg plats – allt får finnas
- ☞ Personligt – tillåtet att misslyckas som kan leda till ny erfarenhet
- ☞ Vi kan tvista i all vänlighet
- ☞ Idel ledare
- ☞ En anda – vunnit något gemensamt

copyright Marie Fridolf

Beteendemönster som hindrar gemenskap

- ☞ Flykt – fly från besvärliga frågor och problem
- ☞ Kamp, bota och omvända
- ☞ Parbildning/subgrupper/allianser som hindrar gemenskapen
- ☞ Beroende – en gemenskap kan inte uppstå om medlemmarna är beroende av en ledaren
- ☞ Pratar om det som är svårt utanför "rummet" dvs pratar om istället för till.

copyright Marie Fridolf

Vart vill vi i Samordningsförbundet

I det bästa av alla världar, hur ser samverkan för rehabilitering i Södra Dalarnas samordningsförbund ut med individen i fokus om 3 år? Vad behöver vi göra idag för att nå detta önskade läge

Identifiering av områden vi behöver fördjupa oss i?

- **Vad är rehabilitering – till vad och hur mäta**
- **Organisering – Gnisselfritt, lösa upp proppar, skapa samsyn, tydliga uppdrag, närhet och tillgänglighet**
- **Förebyggande – metodutveckling, samverkan skola och näringsliv, alternativ arbetsmarknad**
- **Behovsgrupper och samverkan med brukarorganisationer**
- **Ekonomi och försörjning**
- **Hur få med andra aktörer t.ex. frivilliga organisationer**

Rehabilitering

Om tre år...

- Vi har fördjupat och skapat ett tätare samarbete
- Vi har klart för oss vad vi menar med en lyckad rehabilitering. Rehabilitering till vadå?
- Vi har ett gemensamt språk.
- Det finns en gemensamt framtagen och använd arbetsmetodik i rehabilitering.
- Det finns gemensamma mål och större förståelse för aktörernas olika mål.

Vad ska vi göra idag ...

- Gemensamma mätinstrument – inte bara ekonomi utan också livskvalitet, hälsa och aktivitet.
- Gemensamma möten för att skapa samsyn kring begrepp
- Göra en handlingsplan där det framgår vem som gör vad och när.

Vem tar denna fråga vidare?

- LSG och Beredningsgruppen

Organisering

Om tre år...

- Alla inser vikten att samarbeta
- Tar ett samhällsansvar
- Sitta under samma tak
- Gemensam budget
- Näringslivet med
- Tydliga uppdrag – hela tiden backa tillbaka till mitt uppdrag
- Gemensamma mål – stämma av och ta fram gemensamma dokument
- Våga gå utanför uppdraget till det gemensamma

Vad ska vi göra idag ...

- Gemensam resurskarta
- Kontinuerligt stämma av vad som görs – använd befintliga nätverk
- Tydliga mandat från början – se över detta. Backa tillbaka till uppdraget
- Tid att mötas och stämma av. Ordna gemensamma dagar (som idag)
- Marknadsföring och kompetensutveckling
- Utvärdera processer/dokumentera/följ upp
- Bjuda in varandra till verksamheterna.
- Bjuda in näringslivet också till våra styr- och arbetsgrupper.

Vem tar denna fråga vidare?

- Alla (Styrelsen, LSG, beredningsgrupp, handläggare mfl)

Förebyggande

Om tre år...

- Börjar redan på grundskolan – individanpassat – social kompetens
- Praktik och studie/yrkesvägledning måste komma in tidigare i grundskolan
- AF kommer till skolan – slussarna fungerar
- Förebyggande hälsa i skolan
- Utvecklad pedagogik
- Alternativ till gymnasiet - lärlingsutbildning
- Tidigare diagnoser
- Arbetsplatser har större socialt engagemang
- Förebygga för att bryta sociala mönster
- Näringslivet med i skolan
- Familjen engageras
- Riva staketen mellan organisationerna när gäller barn som mår dåligt

Vad ska vi göra idag

- Metodutveckla för bättre omhändertagande och stöd i skolan
- Metodutveckla för att förebygga och bryta sociala mönster - familjecentrum kan vara en arena
- Ungdomar – permanenta unga till arbete

Vem tar denna fråga vidare?

- Familjecentralen, kommunal ungdomsuppföljning, AME, SIVA

Behovsgrupper

Om tre år..

- Ungdomar. De som inte klarar av skolan ökar, denna grupp kommer att vara större om tre år. De behöver social träning samtidigt med studier.
- Det kommer att finnas god tillgång på lärlingsplatser och vuxenutbildning om tre år. Vi har också bättre kontakt med näringslivet.
- Vi har satsat på ålder 16 – 18 år samt upptäcker mönster som får ungdomar att falla ut mycket tidigare. Vi tar med familjen tidigt.
- Funktionsnedsättningar – människor med nedsatt arbetsförmåga finns med ute i arbetslivet. "Supported employment". Unga med funktionsnedsättning ska ha en plats. Det finns en utökad samhäll
- Noll klassade får också rehabilitering
- Missbruk kommer att bli större och flera (spelmisbruk) missbruk upptäcks tidigt. Checklista för datamisbruk.

Vad ska vi göra idag

- Träffpunkt där alla kan mötas
- Sänka ålder för vilka ungdomar vi tar emot
- Ta kontakt med skolorna och utöka samverkan redan idag. KIA, Portalen
- Öka kompetensen, bredare kompetens, fler anställda.
- Skapa närmare kontakt med vården.
- Ta fram statistik för att visa på vinster.
- Portalens målgrupp också från 16 år.
- Portalen utökas med mer personal som sitter någon dag i huset tillsammans med alla andra myndigheter

Vem tar denna fråga vidare?

- Styrelsen, LSG och beredningsgruppen

Försörjning/Ekonomi

Om tre år för individen.

- Deltagarna har sin försörjning tryggad under hela rehabiliteringen/i aktiviteten
- Lön istället för bidrag.
- Deltagarens ska belönas för att den deltar. Vi har ett gemensamt system så man inte tvingas gå ur och in hela tiden.

Vad ska vi göra idag

- Påverka politikerna i respektive politisk organisation - Höja taket i % sats för lönebidraget
- Möte med FINSAM i länet och Dalarnas riksdagsledamöter

Vem tar denna fråga vidare?

- Styrelsen

Om tre år FINSAM...

- Det finns en långsiktighet i ekonomin som ger trygghet med en stabil samverkansform
- Det finns en social budget – investeringskapital baserat på humankapitalet
- Flexibla budgetar hos huvudmännen (även staten)
- Budgetanslag från staten till FINSAM istället för koppling till sjukpenningen

Vad ska vi göra idag

- Påverka politikerna lokalt och på riksnivå att höja 5 % anslaget eller införa fastanslag (budget)
- Göra egen lokala överenskommelser för att lösa det vi kan
- Gemensamma planeringsdagar

Vem tar denna fråga vidare

- Styrelsen

Andra aktörer med

Om tre år.

- Socialt företagande
- Belöna företag som tar emot personer med begränsad arbetsförmåga
- "Fountain House"
- Det finns kontaktnät mellan arbetsgivare
- Ideella organisationer är delaktiga – röda korset, studieförbunden
- FINSAM anordnar olika mötesplatser i samhället och de möter bjuder in aktörer i samhället utanför myndigheterna

Vad ska vi göra idag

- Resurskarta också med andra aktörer
- Information om FINSAM utanför myndigheterna redan idag
- Mentorprogram med andra aktörer

Vem tar denna fråga vidare

- Styrelsen och LSG